

PF

handreiking Pensioen-
communicatie 2015

1

handreiking
Pensioencommunicatie
2015
Overzicht wijzigingen
Wet
Pensioencommunicatie

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van de Nederlandse pensioenfondsen. Zij vertegenwoordigt namens ongeveer 240 Nederlandse pensioenfondsen de belangen van 5,5 miljoen deelnemers, 2,9 miljoen gepensioneerden en 8,3 miljoen gewezen deelnemers. Circa 85% van alle werkenden is aangesloten bij een collectief pensioenfonds. De pensioenfondsen van de Pensioenfederatie beheren samen ca. 1000 miljard euro.

Contactinformatie

Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag

Postbus 93158
2509 AD Den Haag

T + 31 (0)70 76 20 220
info@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

© Overname van tekst(delen) uit deze uitgave is mogelijk na toestemming van de Pensioenfederatie. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Pensioenfederatie, juni 2015

PF

handreiking Pensioen-
communicatie 2015

Inhoud

1	Schematisch overzicht verplichte informatieverstrekking na invoering van de Wet Pensioencommunicatie	2
2	Inleiding	5
	Wijzigingen per onderdeel	
3	Pensioen 1-2-3	6
4	Pensioenvergelijker	10
5	UPO-modellen	12
6	Uniforme rekenmethodiek (URM)	15
7	Werkgeverschecklists	17
8	Nieuwe normen: correct en evenwichtig	19
9	Informatie over indexatie	21
10	Uitbreiding mijnpensioenoverzicht.nl	24
11	Aanvullende vragen over digitaal communiceren	27

1

Schematisch overzicht verplichte informatieverstrekking na invoering van de Wet Pensioencommunicatie

Wanneer moet u wat versturen?

Te verstrekken informatie of document	Verstrekkingstermijn	Wet- of regelgeving m.b.t.
<p>Pensioen 1-2-3 over kenmerken pensioenregeling en over persoonlijke omstandigheden die van de deelnemer actie kunnen vergen. Laag 1 van Pensioen 1-2-3 moet actief verstrekt worden. Laag 2 en laag 3 moeten beschikbaar zijn.</p>	<p>Binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken.</p>	<p>artikel 21, eerste lid, Pw artikel 48 Wvb</p> 
<p>Melden van wijzigingen in de pensioenovereenkomst/ beroepspensioenregeling.</p>	<p>Binnen drie maanden na een wijziging in de pensioenovereenkomst/ beroepspensioenregeling.</p>	<p>artikel 21, tweede lid, Pw artikel 48, tweede lid, Wvb</p>
<p>Melding door (beroeps)pensioenfonds van premieachterstand en tekort minimaal vereist vermogen. Het pensioenfonds informeert het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan en, bij het ontbreken daarvan, de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het pensioenfonds informeert tevens de ondernemingsraad.</p>	<p>Wanneer er sprake van is: ieder kwartaal.</p>	<p>artikel 28 Pw artikel 38 Wvb</p>
<p>Melding door verzekeraar bij premieachterstand en gevolgen van premieachterstand.</p>	<p>Tijdig (niet gespecificeerd) wanneer de premieachterstand het noodzakelijk maakt de opbouw van pensioenaanspraken te beëindigen.</p>	<p>artikel 29 Pw artikel 39 Wvb</p>
→	→	→

Te verstrekken informatie of document	Verstrekkingstermijn	Wet- of regelgeving m.b.t.
Verstrekken informatie aan deelnemers jaarlijks (UPO).	Uiterlijk 30 september van het betreffende jaar. Let op: kan via AmvB nog aangescherpt worden qua termijn. <div style="text-align: right; color: white; background-color: #008080; padding: 2px 5px; display: inline-block; transform: rotate(-2deg); font-weight: bold;">NEW</div>	artikel 38 Pw / artikel 49 Wvb/ beleidsregel tijdigheid verstrekking Uniform Pensioen Overzichten AFM
Verstrekken van beëindigingoverzicht.	Tijdig (niet gespecificeerd). Bij beëindiging van de deelneming.	artikel 39 Pw artikel 50 Wvb
Informatie aan deelnemer over aanspraken bij waardeoverdracht door ontvangende uitvoerder.	Binnen twee maanden na ontvangst van de opgave van de overdrachtswaarde door de overdragende uitvoerder.	besluit uitvoering Pw en Wvb, artikel 20
5-jaarlijks overzicht aan gewezen deelnemers (UPO).	Tijdig (niet gespecificeerd). Tenminste één keer in de vijf jaar. Bij wijziging toeslagbeleid: binnen drie maanden na wijziging.	artikel 40 Pw artikel 51 Wvb (zie ook artikel 48)
Verstrekken van overzicht aan gewezen partner bij scheiding.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 41 Pw artikel 52 Wvb
Verstrekken van 5-jaarlijks overzicht aan gewezen partner (UPO).	Tijdig (niet gespecificeerd). Tenminste één keer in de vijf jaar. Bij wijziging toeslagbeleid: binnen drie maanden na wijziging.	artikel 42 Pw artikel 53 Wvb
Verstrekken van overzicht bij pensioeningang, ingang partnerpensioen, wezenpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen.	Tijdig (niet gespecificeerd). Voorafgaand aan de pensioeningang.	artikel 43 Pw artikel 54 Wvb
Verstrekken van jaaroverzicht aan pensioengerechtigden (UPO).	Tijdig (niet gespecificeerd). Jaarlijks. Bij wijziging toeslagbeleid: binnen drie maanden na wijziging.	artikel 44 Pw artikel 55 Wvb
→	→	→

Te verstrekken informatie of document	Verstrekkingstermijn	Wet- of regelgeving m.b.t.
Verstrekken van informatie bij vrijwillige regeling.	Tijdig (niet gespecificeerd). Voorafgaand aan de deelneming in de vrijwillige regeling.	artikel 45 Pw artikel 56 Wvb
Verstrekken van informatie op verzoek.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 46 Pw artikel 57 Wvb
Verstrekken van informatie bij vertrek naar andere lidstaat.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 47 Pw artikel 58 Wvb
Informatie over afkoop klein ouderdomspensioen bij beëindiging deelneming indien de pensioenuitvoerder gebruik wenst te maken van het recht op afkoop.	Gewezen deelnemer: binnen zes maanden na afloop van de periode van twee jaar na beëindiging deelneming. Pensioengerechtigde: binnen zes maanden na ingang van het pensioen.	artikel 66, derde en vierde lid, Pw artikel 78, derde en vierde lid, Wvb
Informatie bij afkoop klein partnerpensioen bij ingang.	Binnen zes maanden na ingangsdatum pensioen.	artikel 67, tweede lid, Pw artikel 79, tweede lid, Wvb
Informatie bij afkoop klein bijzonder partnerpensioen bij scheiding.	Binnen zes maanden na melding van de scheiding.	artikel 68, tweede lid, Pw artikel 80, tweede lid, Wvb
Informatie bij herleving plicht waardeoverdracht.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 74, tweede lid, Pw artikel 85, tweede lid, Wvb
Informatie over het voornemen tot collectieve waarde-overdracht.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 83, tweede lid onder a, Pw artikel 91, tweede lid onder a, Wvb
Informatie bij verlaging van pensioenaanspraken of pensioenrechten.	Wordt uiterlijk een maand voor de verlaging doorgevoerd.	artikel 134 tweede lid, Pw artikel 129, tweede lid, Wvb
Verstrekken van informatie over keuzerecht uitstel van pensioenafkoop.	Tijdig (niet gespecificeerd).	artikel 66, lid 12 PW artikel 78, lid 12 Wvb 
Beschikbaar stellen van informatie via een website, waaronder laag 2 en 3 van Pensioen 1-2-3.	Voortdurend beschikbaar en tijdig geactualiseerd.	artikel 46a PW artikel 57a Wvb 

2

Inleiding

De Eerste Kamer heeft in mei 2015 de Wet Pensioencommunicatie aangenomen. Daar was maar één klap met de hamer voor nodig. Ook de Pensioenfederatie is tevreden over de nieuwe wet, die verbeteringen in de communicatie bevat die kunnen bijdragen aan het pensioenbewustzijn van de deelnemer.

Om de pensioensector te helpen met de implementatie van de wet, brengen wij de handreiking Pensioencommunicatie uit. Hij is bedoeld voor pensioenfondsbestuurders, maar ook voor bestuursbureaus en uitvoeringsorganisaties.

De handreiking richt zich alleen op de nieuwe en aangepaste onderdelen van de Wet Pensioencommunicatie.

De handreiking Pensioencommunicatie 2015 bestaat voorlopig uit twee delen:

- 1 Overzicht wijzigingen Wet Pensioencommunicatie.
- 2 Digitaal communiceren met deelnemers & het gebruik van de Berichtenbox (verschenen in april 2015).

In dit eerste deel van de handreiking staan we stil bij de wijzigingen die voortvloeien uit de nieuwe Wet Pensioencommunicatie. Dit deel begint met een schematisch overzicht van welke uitingen voor welke doelgroep wanneer moeten worden verstrekt. Vervolgens worden alle nieuwe of aangepaste onderdelen van de Wet Pensioencommunicatie afzonderlijk behandeld. De teksten in deze handreiking zijn afgestemd met SZW en AFM.

3

Pensioen 1-2-3

Doel: deelnemer duidelijk, herkenbaar en eenduidig informeren over de belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling, de keuzemogelijkheden die hij heeft, de momenten dat hij in actie kan komen en de risico's die samenhangen met zijn pensioen. Vergelijkbaarheid met andere pensioenregelingen is hierbij belangrijk.

Doelgroep: primair: nieuwe deelnemers. Secundair: alle deelnemers.

Ingangstermijn: laag 1 van Pensioen 1-2-3 moet binnen drie maanden na de start van de verwerving van pensioenaanspraken, dan wel de toetreding tot de beroepspensioenregeling, aan de deelnemer verstrekt worden. Laag 2 en 3 moeten op de website van de pensioenuitvoerder geplaatst worden. Vanaf 1 juli 2015 kan Pensioen 1-2-3 de startbrief vervangen. Tot 1 juli 2015 is de huidige startbrief verplicht. Vanaf 1 juli 2016 is Pensioen 1-2-3 verplicht. Vanaf het moment dat u laag 1 van Pensioen 1-2-3 verstuurt, moeten de lagen 2 en 3 ook op uw website staan.

Wetsartikelen: artikel 21 PW en 48 Wvb en artikel 2 Besluit uitvoering PW.

Vragen: Linda van der Heyden
heyden@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Welke elementen van Pensioen 1-2-3 zijn verplicht?

Om ervoor te zorgen dat de (aspirant) deelnemer de informatie van verschillende pensioenregelingen eenvoudig kan vergelijken, liggen de inhoud en de volgorde van koppen vast. Ook is het gebruik van iconen verplicht: sommige zijn standaard, andere naar keuze passend bij de pensioenregeling. De inhoud van de teksten bij de iconen staat niet vast. Wel is het wenselijk dat pensioenuitvoerders zo veel mogelijk aansluiten bij de voorbeeldteksten zoals opgesteld door de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars. Uiteraard kan hierbij wat betreft kenmerken van de regeling, taalniveau en stijl aangesloten worden bij de kenmerken en behoeften van de doelgroep.

Moet Pensioen 1-2-3 precontractueel beschikbaar zijn?

Ja. Het moet voor potentiële nieuwe deelnemers mogelijk zijn om laag 1 van het betreffende Pensioen 1-2-3 te raadplegen. Dit hoeft niet via het openbare deel van de website te gebeuren; de werkgever kan ook een print of een digitale versie verstrekken, of Pensioen 1-2-3 opnemen op een werkgeversportal of besloten deel van de website van de pensioenuitvoerder. De Pensioenfederatie adviseert haar leden om in ieder geval laag 1 van Pensioen 1-2-3 aan te bieden op hun openbare website, zodat sollicitanten de pensioenregeling kunnen vergelijken met andere pensioenregelingen, bijvoorbeeld met die van zijn/haar huidige werkgever.

Mag Pensioen 1-2-3 digitaal verstrekt worden?

Ja, mits uw deelnemer ermee heeft ingestemd dat u digitaal met hem communiceert. U leest hier meer over in het document 'Digitaal communiceren met deelnemers & het gebruik van de Berichtenbox'. Dit is het tweede deel van deze handreiking en alleen beschikbaar voor onze leden.

Mag de eerste laag van Pensioen 1-2-3 al verstuurd worden als vervanger van de startbrief als laag 2 en 3 nog niet zijn ingericht op de website?

Nee, alleen als Pensioen 1-2-3 volledig op de website staat, mag de eerste laag verstuurd worden als vervanger van de startbrief.

Als je deelnemers eerst schriftelijk om toestemming vraagt om digitaal te mogen communiceren, mag je de startbrief dan later dan na drie maanden versturen?

Nee, artikel 21 PW blijft uitgaan van een termijn van drie maanden.

Als je deelnemers schriftelijk om toestemming vraagt om digitaal te mogen communiceren, mag je dan in deze brief verwijzen naar het Pensioen 1-2-3 op de website en hoef je Pensioen 1-2-3 dan niet meer actief te verstrekken?

Nee, aan artikel 21 PW is niet voldaan wanneer de deelnemer slechts een schriftelijke algemene welkomstbrief krijgt met daarin niet de informatie die op grond van artikel 21 PW moet worden verstrekt.

Moet de pensioenvergelijker verplicht meegestuurd worden met de eerste laag van Pensioen 1-2-3?

Ja, zodra de pensioenvergelijker definitief is, moet deze worden meegestuurd met de eerste laag van Pensioen 1-2-3. Zolang de pensioenvergelijker niet definitief is, mag Pensioen 1-2-3 wel al zonder pensioenvergelijker verstrekt worden.

Voor welke typen regelingen moet er allemaal een Pensioen 1-2-3 worden gemaakt?

De aard van artikel 21 verandert niet. Dit betekent dat waar nu een startbrief moet worden verstrekt, straks laag 1 van Pensioen 1-2-3 moet worden verstrekt. Bijvoorbeeld: als nu voor een bepaalde excedentregeling een startbrief moet worden verstrekt, wordt er straks laag 1 van Pensioen 1-2-3 voor verstrekt. Voor vrijwillige pensioenregelingen is in de wet een separate bepaling (artikel 45) opgenomen.

Moeten t.b.v. slapers (in-actieven) en gepensioneerden ook alle oude pensioenregelingen in de vorm van een Pensioen 1-2-3 op de website geplaatst worden?

In artikel 46a, eerste lid, wordt verwezen naar artikel 21. Deze verwijzing brengt met zich mee dat de gegevens die genoemd worden in het eerste lid betrekking hebben op de huidige pensioenregeling. Dus niet alle oude pensioenregelingen moeten verplicht in de vorm van Pensioen 1-2-3 op de website worden geplaatst.

Kan ik de iconen van Pensioen 1-2-3 ook in andere communicatiemiddelen gebruiken?

De iconen kunnen gebruikt worden in de communicatie over het tweedepijlerpensioen.

Waar vind ik verdere informatie over Pensioen 1-2-3?

Op www.pensioen123.nl

4

Pensioenvergelijker

Doel: de pensioenvergelijker maakt het mogelijk de belangrijkste onderdelen, aard en risico's te vergelijken met een andere pensioenregeling.

Doelgroep: deelnemers en potentiële deelnemers.

Ingangstermijn: nog onbekend

Wetsartikelen: artikel 21, lid 4 PW en artikel 48, lid 4 Wvb, artikel 2, lid 3, Besluit uitvoering PW en Wvb.

Vragen: Linda van der Heyden
heyden@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Waar moet de pensioenvergelijker worden aangeboden?

De pensioenvergelijker is een document dat digitaal oproepbaar is via laag 1 van Pensioen 1-2-3. Ook kan de werkgever worden gevraagd om een print.

Is er al een digitaal voorbeeld beschikbaar van de pensioenvergelijker?

Nee. Op dit moment wordt er nog gewerkt aan een model.

NB: Zolang de pensioenvergelijker er niet is, hoeft het icoon niet te worden opgenomen op de verschillende lagen van Pensioen 1-2-3.

5

UPO-modellen

Doel: deelnemers en pensioengerechtigden periodiek informeren over de persoonlijke stand van het opgebouwde pensioen bij één pensioenuitvoerder.

Doelgroep: deelnemers verplicht jaarlijks, gewezen deelnemers verplicht minimaal eens per vijf jaar en ex-partners verplicht minimaal eens per vijf jaar. Daarnaast vrijwillig bij einde deelneming. Dit betreft deelnemers die hun deelname aan het pensioenfonds beëindigd hebben. Vanaf 2016 ontvangen ook de pensioengerechtigden jaarlijks verplicht een pensioenoverzicht.

Ingangstermijn: het UPO 2016 (met peildatum 31-12-2015 of 1-1-2016) moet voor 1-10-2016 verstrekt zijn. De Pensioenfederatie raadt pensioenuitvoerders aan om het UPO aan deelnemers, indien mogelijk, eerder te verstrekken.

Wetsartikelen: artikelen 38, 40, 42, 44 en 48 PW en artikelen 49, 51, 53, 55 en 59 Wvb.

Vragen: Linda van der Heyden
heyden@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Mag het te bereiken pensioen straks nog op het UPO (voor actieve deelnemers)?

Ja. Het achterwege laten van het te bereiken pensioen kan echter wel een prikkel zijn voor deelnemers om informatie over het toekomstig pensioen op te zoeken op www.mijnpensioenoverzicht.nl of op de mijn-omgeving van het eigen pensioenfonds.

Als het te bereiken pensioen ook op het UPO wordt opgenomen, is het dan ook verplicht om dit weer te geven in de drie scenario's?

Nee, dit is niet bij wet vastgelegd. De Pensioenfederatie adviseert pensioenfondsden om, nadat de URM is ingevoerd, het te verwachten pensioen te communiceren. Dit is een van de drie scenario's die ook worden getoond op mijnpensioenoverzicht.nl. (zie 7)

Het UPO heeft als jaaraanduiding het lopende jaar, maar gaat over het voorgaande jaar. Wordt dit veranderd?

Omwille van de gewenning en om (latere) verwarring te voorkomen, blijft de systematiek zoals zij is. Het UPO 2016 gaat dus over de opgebouwde aanspraken per eind 2015.

Mag het UPO digitaal verstrekt worden?

Ja, mits uw deelnemer er geen bezwaar tegen heeft gemaakt dat u digitaal met hem communiceert. U leest hier meer over in het document 'Digitaal communiceren met deelnemers & het gebruik van de Berichtenbox'. Dit is het tweede deel van deze handreiking en alleen beschikbaar voor onze leden.

Wie is verantwoordelijk voor de UPO-modellen?

De modellen worden in de toekomst vastgesteld door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nadat de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars daartoe een voorstel hebben gedaan en de AFM hierover advies heeft uitgebracht.

Welke peildatum moet gebruikt worden op het UPO?

Voor het opgebouwd pensioen blijft de peildatum 31-12 of 01-01, afhankelijk van de keuze die de pensioenuitvoerder hierin heeft gemaakt.

Voor het tonen van het te bereiken pensioen zijn er drie opties.

- 1 U hanteert de peildatum 31-12. Er worden geen effecten van de aanstaande wijzigingen aan de pensioenregeling meegenomen in het te bereiken (partner)pensioen. In dat geval moet u de attenderingstekst uit model 1 overnemen.
- 2 U hanteert de peildatum 31-12. Maar u kunt bepaalde onderdelen, zoals de franchise, het opbouwpercentage, het gemaximeerde pensioengevend salaris e.d., aanpassen voor het te bereiken pensioen. Op het UPO moet u in dit geval aangeven welke gegevens zijn aangepast en wat de nieuwe gegevens zijn.
- 3 U hanteert de peildatum 01-01. Op het UPO moet u een melding opnemen dat bepaalde wijzigingen zijn verwerkt, en welke wijzigingen dit betreft.

Welke wijzigingen worden de komende jaren in het UPO-model doorgevoerd?

Het UPO-model 2016 zal korter en eenvoudiger zijn dan dat van 2015 maar nog zonder al te grote aanpassingen. In 2017 wordt het UPO-model verder herzien en zal bijvoorbeeld de beeldtaal van Pensioen 1-2-3 worden geïmplementeerd.

Hoe ziet het UPO voor gepensioneerden er straks uit?

Er is nog niet gewerkt aan een UPO voor gepensioneerden. Het model hoeft niet te gaan lijken op een van de bestaande UPO-modellen. Wel heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangegeven dat het doel van het UPO gepensioneerden vooral het harmoniseren is van informatie zoals genoemd onder artikel 44 PW:

- a een opgave van zijn pensioenrecht;
- b een opgave van de opgebouwde aanspraken op nabestaandenpensioen wanneer de pensioenregeling daarin voorziet;
- c informatie over toeslagverlening;
- d informatie over vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van artikel 134.

Waar staan de UPO-modellen?

<http://www.uniformpensioenoverzicht.nl/>

6

Uniforme rekenmethodiek (URM)

Doel: deelnemers laten zien dat de hoogte van het te bereiken pensioen niet vaststaat, door het tonen van een bandbreedte met drie mogelijke pensioenuitkomsten: goed weer scenario, slecht weer scenario en verwacht scenario.

Doelgroep: (gewezen) deelnemers, ex-partners en, in een latere fase, pensioengerechtigden die mijnpensioenoverzicht.nl raadplegen.

Ingangstermijn: naar verwachting in de loop van 2017.

Wetsartikelen: artikel 51 PW en artikel 62 Wvb.

Vragen: Tomas Wijffels
wijffels@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Wat is de uniforme rekenmethodiek?

De wetgever wil dat de deelnemer inzicht krijgt in de risico's van zijn pensioen en wat dit voor toekomstige koopkracht betekent. Daarom is in de nieuwe wet vastgelegd dat via mijnpensioenoverzicht.nl het te verwachten ouderdomspensioen in drie scenario's wordt weergegeven: een uitkomst op basis van een verwacht scenario, een uitkomst op basis van een goed economisch scenario en een uitkomst op basis van een slecht economisch scenario.

Welke methodiek wordt er gehanteerd?

Op dit moment buigt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zich nog over twee rekenmethodieken. SZW is van mening dat beide rekenmethodieken op dit moment niet goed met elkaar vergeleken kunnen worden. Er zullen daarom nog extra berekeningen worden uitgevoerd. SZW zal in goed overleg in een later stadium bepalen welke methodiek er gehanteerd gaat worden.

In welke communicatiemiddelen moet de methodiek worden toegepast?

De resultaten van de uniforme rekenmethodiek zullen zichtbaar zijn op mijnpensioenoverzicht.nl. Daarnaast is het aannemelijk dat pensioenfondsen die op het UPO het te bereiken pensioen blijven vermelden, vanaf 2017 hier de uitkomst van het verwachte scenario van de URM dienen te hanteren. Dit model is echter nog niet vastgesteld.

Hoe wordt de pensioensector verder geïnformeerd over de uniforme rekenmethodiek?

Zodra wij van SZW vernemen hoe de definitieve uniforme rekenmethodiek ingevuld dient te worden, informeren wij onze leden hierover.

7

Werkgeverschecklists

Doel: werkgevers faciliteren om in gesprek te gaan met hun (toekomstige) medewerkers over het onderwerp pensioen.

Doelgroep: werkgevers (HR-adviseurs & managers).

Ingangstermijn: In juli 2015 zijn er twee checklists beschikbaar.

Wetsartikel: n.v.t.

Vragen: Michiel Arentshorst
arentshorst@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Waarom zijn deze checklists gemaakt?

Werkgevers zelf, en ook de wetgever vinden het belangrijk dat werkgevers hun rol nemen in het pensioenbewuster maken van hun medewerkers. Uit onderzoek van Wijzer in Geldzaken blijkt dat het pensioenbewustzijn van medewerkers stijgt als hun werkgever met enige regelmaat aandacht aan het onderwerp pensioen besteedt. Bijvoorbeeld bij het arbeidsvoorwaardengesprek, bij relevante levensgebeurtenissen (life events) of wanneer de pensioeningangsdatum nadert.

Welke checklists zijn er straks beschikbaar?

Er zijn straks twee checklists.

Checklist 1: 'wegwijs in het pensioen' is bedoeld om werkgevers te faciliteren tijdens het arbeidsvoorwaardengesprek.

Checklist 2: 'route naar het pensioen' is bedoeld om werkgevers te faciliteren in gesprekken met werknemers voor wie het pensioenmoment in beeld komt.

Kunnen de checklists worden aangepast aan de wensen van de werkgever en/of het pensioenfonds?

Ja. De checklists kennen geen verplicht karakter. Wel streven we naar een eenduidig karakter. De checklists lijken daarom op Pensioen 1-2-3 en kennen dezelfde iconen.

Waar zijn de checklists te vinden?

In juli 2015 worden ze geplaatst op www.pensioen123.nl.

Wat gebeurt er als een werkgever de checklists niet gebruikt?

De checklists zijn niet verplicht. Wel wordt twee jaar na ingang van de Wet Pensioencommunicatie door de Stichting van Arbeid geëvalueerd of werkgevers hun rol in de communicatie over pensioen beter zijn gaan invullen.

Mag/kan laag 1 van Pensioen 1-2-3 gebruikt worden als checklist?

Het uitprinten en bespreken van de eerste laag van Pensioen 1-2-3 is een belangrijk onderdeel van de checklist, er zijn echter nog andere elementen die ook op de checklist aan de orde komen.

8

Nieuwe normen: correct en evenwichtig

Doel: door evenwichtige communicatie waarborgen dat deelnemers voldoende inzicht hebben in voor- en nadelen die horen bij de kenmerken of voorwaarden van de pensioenregeling zodat zij de juiste verwachtingen hebben over wat hun regeling biedt, welke risico's er rond pensioen zijn en welk pensioen zij kunnen verwachten. Doel van de norm correct is naast de waarborging van inhoudelijke juistheid ook het waarborgen dat er geen tegenstrijdigheden in de informatie zitten, zowel binnen een document als tussen verschillende informatiedragers.

Doelgroep: alle belanghebbenden.

Ingangstermijn: 1 juli 2015.

Wetsartikelen: artikel 48 PW en artikel 59 Wvb.

Vragen: Wim Witjes
witjes@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Op welke communicatie-uitingen van het pensioenfonds heeft de term evenwichtig betrekking?

De eis heeft betrekking op alle (vormen van) informatie die wordt verstrekt aan de belanghebbenden of beschikbaar gesteld via de website.

Is juiste informatie niet per definitie evenwichtige informatie?

Nee. Als voorbeeld van juiste informatie die niet evenwichtig is, noemt de AFM het benoemen van voordelen die een deelnemer heeft bij het toepassen van waardeoverdracht zonder op de nadelen te wijzen die er mogelijk ook aan verbonden zijn.

Hoe kan getoetst worden of de informatie evenwichtig is?

De norm evenwichtig is een open norm. Dit betekent dat via lagere regelgeving of door de toezichthouder niet voorgeschreven is hoe deze norm ingevuld dient te worden. Evenwichtige informatie betekent niet dat de pensioenuitvoerder altijd uitputtend alle risico's en voorwaarden moet noemen. De relevante aanwezige voor- en nadelen moeten goed worden weergegeven. De Pensioenfederatie is van mening dat met 'common sense' pensioenuitvoerders goed kunnen inschatten of de eigen informatie evenwichtig is. Bij twijfel kunnen pensioenuitvoerders contact opnemen met de AFM. De AFM heeft verder zelf de volgende tips geformuleerd:

- geef alle relevante nadelen en voordelen;
- leg de nadelen net zo goed uit als de voordelen;
- vermijd afzwakking van de nadelen.

Welke beoordeling geldt er bij de norm correct?

Bij een beoordeling over of de informatie correct is, is het in ieder geval van belang dat de informatie inhoudelijk juist is en er geen tegenstrijdigheden in de informatie zitten, zowel binnen een document als tussen verschillende informatiedragers. Zo moet de informatie die de deelnemer van zijn pensioenuitvoerder ontvangt consistent zijn met de pensioenovereenkomst (tussen werkgever en werknemer) en met het pensioenreglement (tussen pensioenuitvoerder en deelnemer).

9

Informatie over indexatie

Doel: zorg dragen dat belanghebbenden weten of hun pensioen is geïndexeerd of verlaagd.

Doelgroep: alle belanghebbenden.

Ingangstermijn: 1 januari 2016 (tegelijkertijd met bepalingen over UPO).

Wetsartikelen: artikelen 13, 38 t/m 45 en 95 PW, artikelen 30, 48 t/m 56 en 103 Wvb en artikelen 4 en artikel 6 Regeling PW en Wvb.

Vragen: Wim Witjes
witjes@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Is de voorwaardelijkheidsverklaring (toeslagmatrix) nog verplicht?

Ja, alleen is de tekst niet meer voorgeschreven en dus vormvrij.

Is het toeslagenlabel nog verplicht?

Nee, dit is komen te vervallen.

Wanneer moet welke informatie over toeslagverlening gecommuniceerd worden?

- Deelnemers en pensioengerechtigden worden jaarlijks via het UPO geïnformeerd over de toeslagverlening over de afgelopen drie jaar en in hoeverre de prijsinflatie hiermee is gecompenseerd.
- Voor gewezen deelnemers (artikel 40) en gewezen partners (artikel 42) wordt de toeslagverlening over de afgelopen vijf jaar gecommuniceerd.
- Bij einde deelneming, toekenning bijzonder partnerpensioen, pensioeningang, voorafgaand aan deelneming in een vrijwillige pensioenregeling moet de toeslagverlening in de afgelopen vijf jaar worden gecommuniceerd. Tevens moet worden vermeld in hoeverre de prijsinflatie hiermee is gecompenseerd en of dit in overeenstemming is geweest met het toeslagenbeleid.
- Een wijziging van het indexatiebeleid moet binnen drie maanden na wijziging aan de belanghebbenden gemeld zijn.

Mogen de termen indexatie- en toeslagverlening allebei gebruikt worden?

Ja, u mag beide termen gebruiken, maar moet wel consequent de gekozen term doorvoeren.

In welke (fonds)documenten moet over toeslagverlening gecommuniceerd worden?

Het indexatieambitieniveau en de voorwaarden welke gelden bij de toeslagverlening zijn onderdeel van de pensioenregeling en moeten derhalve opgenomen worden in het pensioenreglement van het pensioenfonds. Ook in de uitvoeringsovereenkomst/het uitvoeringsreglement dienen de voorwaarden waaronder toeslagverlening plaatsvindt opgenomen te worden.

In welke uitingen en in welke vorm moet de voorwaardelijkheidsverklaring worden opgenomen?

De voorwaardelijkheidsverklaring is vormvrij. In laag 1 van Pensioen 1-2-3 voor DB-regelingen zit een voorbeeldtekst die gebruikt kan worden als voorwaardelijkheidsverklaring. Het is de bedoeling dat men een dergelijke tekst opneemt in de eerste laag. Bij bepaalde informatie is een voorwaardelijkheidsverklaring relevant en bij andere informatie niet. Artikel 46 lid 2 geeft hiervan geen limitatieve opsomming. Het hangt dus van het verzoek van de deelnemer af of die voorwaardelijkheidsverklaring erbij moet worden geleverd. Om echter misverstanden te voorkomen, adviseert de Pensioenfederatie om daar waar toeslagbeleid in enige vorm aan de orde komt, ook de voorwaardelijkheidsverklaring toe te voegen of er naar te verwijzen (laag 2 Pensioen 1-2-3)

Hoever dien je terug te kijken op wel of niet verstrekte indexaties per communicatie-uiting?

In laag 1 van Pensioen 1-2-3 dient 3 jaar teruggekeken te worden. In laag 2 en 3 dient 10 jaar teruggekeken te worden. In alle overige periodieke informatie (denk hierbij aan het UPO) dient 5 jaar teruggekeken te worden.

10

Uitbreiding mijnpensioenoverzicht.nl

Doel: mijnpensioenoverzicht.nl biedt de deelnemer het totaaloverzicht van alle opgebouwde en te bereiken pensioenaanspraken bij alle pensioenuitvoerders plus de AOW. De op stapel staande doorontwikkelingen maken het de plaats waar inzicht wordt geboden in de keuzemogelijkheden en gevolgen van belangrijke gebeurtenissen in werk en privé. Ook wordt er handelingsperspectief geboden.

Doelgroep: actieve deelnemers en op een later (nog te bepalen) moment ook pensioengerechtigden.

Ingangstermijn: beoogde oplevering release 3a: 30 juni 2015, livegang release 3B: ongeveer 2 maanden na livegang 3a – naar verwachting in september.

Wetsartikelen: artikel 51 PW en artikel 62 Wvb.

Vragen: Tomas Wijffels
wijffels@pensioenfederatie.nl

Vraag en antwoord:

Welke nieuwe functionaliteiten zitten er in release 3a:

- Betere presentatie van nettopensoen
- Keuzemogelijkheid met pensioenbedragen: vervroegen c.q. uitstellen pensioen
- Life events met pensioenbedragen: overlijden, werkloos worden
- Life events met tekstuele toelichting: nieuwe baan, arbeidsongeschiktheid, trouwen/samenwonen, kinderen krijgen, scheiden, overlijden ex-partner, koopkracht
- Verbeterde koppeling met websites en MijnOmgeving pensioenuitvoerders
- Responsive website. Dit houdt in dat de website meeschaalt met de afmetingen van het scherm dat wordt gebruikt (mobiel bijvoorbeeld).
- Vaker actualiseren

Hoe vaak moeten de gegevens geactualiseerd worden?

Het bestuur van het Pensioenregister heeft in overleg met SZW besloten dat de gevolgen van pensioenverlagingen (kortingen) binnen vier maanden zichtbaar moeten zijn via het Pensioenregister.

Het bestuur heeft verder besloten dat collectieve wijzigingen binnen vier maanden nadat deze zijn verwerkt in de eigen administraties via het Pensioenregister zichtbaar dienen te zijn.

Welke nieuwe functionaliteiten zitten er in release 3b:

- Gezamenlijk inloggen (pensioen op huishoudniveau)
- Vergelijking te bereiken pensioen met huidig netto inkomen (salaris)
- Verder inzichtelijk maken gevolgen overlijden (ook na pensionering en bij werkloosheid)

Hoe en wanneer krijgen pensioengerechtigden toegang tot mijnpensioenoverzicht.nl?

Vanaf een nader te bepalen moment blijven mensen die met pensioen gaan toegang houden tot mijnpensioenoverzicht.nl. Wanneer dit ingaat is nog niet bepaald. SZW zal hier in een later stadium in overleg met de sector een besluit over nemen.

Waar staat informatie over de aansluitingscriteria voor pensioenuitvoeringsorganisaties?

Het Pensioenregister informeert de pensioenfondsen met een digitale nieuwsbrief over de ontwikkelingen. Alle eerder gepubliceerde documentatie en nieuwsbrieven vindt u op <https://npr2.interleave.nl/>. Indien u nog geen inlogaccount heeft, kunt u deze aanvragen. Dit doet u door een e-mail te sturen naar aansluiten@stichtingpensioenregister.nl onder vermelding van 'aanvraag documentatie-account'. Binnen een aantal werkdagen ontvangt u dan de inloggegevens.

11

Aanvullende vragen over digitaal communiceren

Volstaat de verkregen instemming met het ontvangen van een digitale nieuwsbrief voor het volledig digitaal mogen informeren van de betreffende deelnemer?

Nee, de deelnemer moet in ieder geval eenmalig schriftelijk gevraagd zijn of hij bezwaar heeft tegen volledig digitale informatieverstrekking.

In de wet staat nu dat over pensioenverlagingen (kortingen) wel schriftelijk geïnformeerd moet worden, blijft deze bepaling van kracht als de deelnemer heeft ingestemd met digitale informatieverstrekking?

Ja, over verlagingen moet voorlopig schriftelijk geïnformeerd worden. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft wel aangegeven hier op termijn naar te gaan kijken.

Als een deelnemer al eerder heeft aangegeven dat hij akkoord is met het digitaal ontvangen van het UPO, moet deze toestemming dan opnieuw worden gevraagd?

Indien er al in een eerdere fase toestemming van de deelnemer is verkregen om alle informatie digitaal te verstrekken dan hoeft dat niet opnieuw.

Als iemand bezwaar maakt tegen digitale informatieverstrekking, mag je deze deelnemer dan naast schriftelijk toch ook digitaal blijven informeren (dit om geen aparte administratie te hoeven voeren)?

Ja, dat mag. Let er wel op dat er geen verwarring optreedt bij de deelnemer.

Als je kiest voor een opt-outregeling om over te stappen op volledig digitaal informeren (deelnemer moet bezwaar maken als hij niet digitaal geïnformeerd wil worden), welke bezwaartermijn geldt er dan?

Hier geldt geen wettelijke termijn voor. Er wordt gesproken van een redelijke termijn. De Pensioenfederatie denkt hierbij aan een termijn tussen vier en zes weken.

COLOFON

Eindredactie
Mirjam Lammerts

Ontwerp
PutGootink

PF

handreiking Pensioen-
communicatie 2015

1